

ศิลปกรรมงานช่างวัดอรุณราชวราราม
The Craftsmanship of Wat Arun

สารบัญ

บทนำ ๑๓			ความสำคัญของศิลปกรรมและงานช่างไทย	๑๔
			คุณค่าในงานพุทธศิลป์สถาปัตยกรรมวัดอรุณราชวราราม	๑๖
บทที่ ๑	วัดอรุณราชวราราม: บูรณาการด้านการปฏิสังขรณ์	๒๕	กรม “ช่างสิบหมู่” กับ งานช่างวัดอรุณราชวราราม	๓๔
			ลักษณะการแบ่งงานปฏิสังขรณ์ วัดอรุณราชวราราม	๓๘
			การประดับตกแต่งสถาปัตยกรรม วัดอรุณราชวราราม	๔๐
บทที่ ๒	เครื่องไม้: งานประดับ “ไม้แกะสลัก” วัดอรุณราชวราราม	๔๓	“หน้าบัน” พระอุโบสถ	๔๗
			“หน้าบัน” พระระเบียงคต	๕๙
			“บุษบกยอดปราสาท” บนผนังหุ้มกลองพระอุโบสถ	๖๕
			“หน้าบัน” พระวิหาร	๗๑
			“หน้าบัน” โบสถ์น้อย และวิหารน้อย	๗๕
			“เครื่องไม้” ในงานสถาปัตยกรรมไทย	๘๕
บทที่ ๓	เครื่องปูน: งานประดับ “ปูนปั้น” วัดอรุณราชวราราม	๙๕	กลุ่ม “พุทธปราสาท”	๑๐๓
			“ซุ้มประตู” ยอดมงกุฎและ “ยักษ์” ฝ้าประตู	๑๑๑
			“องค์ประกอบ” พระอุโบสถและพระวิหาร	๑๑๔
			“เครื่องปูน” ในงานสถาปัตยกรรมไทย	๑๒๗
บทที่ ๔	เครื่องกระเบื้อง: งานประดับ “กระเบื้องเคลือบ” วัดอรุณราชวราราม	๑๓๗	กลุ่ม “พุทธปราสาท”	๑๔๒
			“ซุ้มประตู” ยอดมงกุฎ	๑๕๘
			“พระอุโบสถ”	๑๖๖
			“พระวิหารหลวง”	๑๗๒
			มณฑป “พระพุทธบาท”	๑๗๘
			ห่มุเจดีย์ “ทรงเครื่อง”	๑๘๒
			“เครื่องกระเบื้อง” ในงานสถาปัตยกรรมไทย	๑๘๙
บทที่ ๕	เครื่องศิลา: “ศิลาจำหลัก” วัดอรุณราชวราราม	๑๙๙	บริเวณห่มุ “พุทธปราสาท”	๒๐๕
			บริเวณโดยรอบ “พระอุโบสถ”	๒๐๙
			บริเวณโดยรอบ “มณฑปพระพุทธบาท”	๒๓๑
			บริเวณอื่นๆ	๒๓๔
			“เครื่องศิลา” ในงานสถาปัตยกรรมไทย	๒๓๙
บทที่ ๖	สัญลักษณ์ “มงคลจีน” วัดอรุณราชวราราม	๒๔๘	สัญลักษณ์รูป “สัตว์” ต่างๆ	๒๔๙
			สัญลักษณ์รูป “ต้นไม้ ดอกไม้ ผลไม้” ต่างๆ	๒๕๒
			สัญลักษณ์รูป “สิ่งของเครื่องใช้” ต่างๆ	๒๕๖
			สัญลักษณ์รูป “บุคคล” ต่างๆ	๒๕๘

Contents

Introduction	13	The Enduring Vitality of Thai Artistry and Craftsmanship	14
		The Merit of Wat Arun Ratchawararam's Buddhist Architecture	16
Chapter 1 Wat Arun Ratchawararam: An Integration in Renovation	25	The Department of the Ten Crafts: The Artisans of Wat Arun	34
		Division of Labor	38
		Wat Arun's Eclectic Decoration	40
Chapter 2 Woodwork: The Wooden Ornaments of Wat Arun	43	The Ordination Hall's Pediment	47
		The Cloister's Pediment	59
		The Ordination Hall's Miniature Thrones	65
		The Main Assembly Hall's Pediment	71
		The Pediments of the Old Ordination Hall and the Old Assembly Hall	75
		Woodwork in Thai Architecture	85
Chapter 3 Plasterwork: The Plaster Ornaments of Wat Arun	95	The Buddha prang	103
		The Arched Entrance and its Guarding Demons	111
		The Ordination Hall and the Main Assembly Hall	114
		Plasterwork in Thai Architecture	127
Chapter 4 Ceramic Work: The Ceramic Ornaments of Wat Arun	137	The Buddha Prang	142
		The Arched Entrance	158
		The Ordination Hall	166
		The Main Assembly Hall	172
		The Shrine Sheltering the Buddha's Footprint	178
		Redented Chedis	182
		Ceramic work in Thai Architecture	189
Chapter 5 Stonework: The Stone Ornaments of Wat Arun	199	The Buddha Prang	205
		Space around the Ordination Hall	209
		The Shrine Housing the Buddha's Footprint	231
		Other Areas	234
		Stonework in Thai Architecture	239
Chapter 6 Chinese Auspicious Symbols of Wat Arun	248	Animal Symbols	249
		Botanical Symbols	252
		Symbols from Everyday Objects	256
		Symbols from Auspicious Figures	258